

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Зміни у вищій школі тісно пов'язані зі змінами у суспільстві. Перехід розвинутих країн від індустріального до інформаційного суспільства, в якому переваги в знаннях стають однією з основних конкурентних переваг у глобальній конкуренції, зумовлює зростання ролі отримання нових знань, досліджень, а також посилення позиції освіти у секторі послуг. Зростаюча глобальна конкуренція прискорює технологічний розвиток, унаслідок чого зростає частка висококваліфікованих працівників у структурі зайнятих, професійні портрети фрагментуються, стають більш індивідуалізованими, від працівника очікується готовність до змін і безперервного процесу навчання. Розвивається сектор освітніх послуг за межами вищої школи, а нові інформаційні технології уможливають більш широкий доступ усіх бажаючих до набуття та поглиблення знань.

Згідно до актуальних тенденцій змін у суспільстві все більше уваги вища школа приділяє наступним аспектам:

- Успішне працевлаштування випускників ВНЗів все в більшій мірі залежить від отриманих студентами протягом навчання «ключових кваліфікацій», тобто мультифункціональних здібностей, що складаються як із фахових знань, так і соціальних й інших компетенцій (робота в команді, комунікаційні навички, самоорганізація тощо), необхідних для роботи в динамічному глобальному середовищі, для прийняття відповідальних рішень під тиском складних обставин.

- Зміни в структурі освіти (багаторівнева система) сприяють розширенню можливостей отримання вищої освіти кожним бажаючим, посиленню індивідуалізації навчання (через модуляцію), більш гнучкій організації і частковій віртуалізації навчального процесу, запровадженню нових форм навчання.

- Інтернаціоналізація освіти набуває все більшої важливості в контексті глобалізації і не обмежується лише структурними реформами. Змістовно вона означає міжкультурний розвиток студентів завдяки таким складовим: набуття міжкультурних компетенцій у межах відповідних навчальних курсів, сприяння міжна-

родній мобільності студентів через можливість порівняння дипломів і навчальних досягнень (кредитів), інтернаціоналізація навчальних програм з метою підвищення міжнародної конкурентоспроможності ВНЗів та їх випускників.

- Навчання протягом життя є стратегічним напрямом розвитку світової системи освіти. Дана концепція означає можливість самостійної подальшої кваліфікації всіх бажаючих, незалежно від віку, статусу, що пов'язано з необхідністю появи нових індивідуальних навчальних схем і гнучких освітніх пропозицій за межами регулярної вищої освіти, виходячи з попиту. Наслідком цього стає розширення меж традиційної фахової вищої освіти.

- Вища школа потребує більшого застосування новітніх та орієнтованих на майбутнє технологій викладання та навчання, до яких можна віднести:

- використання відповідаючих сучасному технічному рівню засобів візуалізації (мультимедійні проектори, слайди, постери, ін.), використання електронних медіа для відеоконференцій, цифрових бібліотек для самостійної роботи студентів;

- навчання на основі прикладів, що в меншій мірі застосовує структуровану лекцію викладача і більше націлене на допомогу в самостійному опрацюванні навчального матеріалу студентами, а також на цілеспрямоване і критичне використання інформації, наприклад, через застосування симуляцій, планових ігор, проектного або проблемно-орієнтованого навчання, які передбачають опрацювання студентами в малих групах специфічних ситуацій за допомогою типових для певної професії робочих кроків. Такий підхід характеризується поєднанням взаємодії між студентами, самостійності, відповідальності та конкретного застосування отриманих знань, і вчить студентів проблемно-орієнтовано і міждисциплінарно підходити до розв'язання складних ситуацій під час навчання та в подальшому професійному житті;

- використання мобільних технологій, що уможливорює навчання в будь-якому місці, наприклад, навчання, підкріплене матеріалами на компакт-дисках;

- використання Web-технологій у навчальному процесі (від розміщення навчальних матеріалів у глобальній мережі Інтернет, до проведення віртуальних навчальних занять в онлайн-режимі). Для таких моделей навчання використовують поняття «електронне навчання та «змішане навчання». Останнє означає поєднання викладання в аудиторії та різних віртуальних компонентів електронного навчання з метою використання переваг різних форм, засобів і методів навчання та нейтралізації їх недоліків. До переваг

«змішаного навчання» належать, з одного боку, збереження соціального контакту між студентами завдяки заняттям в аудиторії, з іншого боку, кожен студент має можливість опрацювати віртуальні компоненти дисципліни з різною індивідуальною швидкістю та незалежно від свого місцезнаходження.

*В. С. Васильченко, канд. екон. наук, проф.,
кафедра управління персоналом та економіки праці*

РОЛЬ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ ПОСІБНИКІВ ПРИ ОПАНУВАННІ СТУДЕНТАМИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Сучасний соціально-економічний стан України виявив нагальну необхідність забезпечити прискорений розвиток трудового потенціалу держави з використанням нових методологічних підходів до цієї проблеми. На підготовці фахівців, здатних до такої діяльності спрямовані зусилля викладачів кафедри управління персоналом та економіки праці, які працюють поруч.

Плідна практична реалізація набутих в університеті знань вимагає від майбутніх бакалаврів та магістрів вміння здійснення точного аналізу та на його основі узагальнень і обґрунтованих висновків, а також вміння розробляти відповідні заходи цілеспрямованого впливу на стан справ. Зважаючи на динамізм розвитку суспільства, нашим завданням є також виховати у студентів потребу постійно відслідковувати вдосконалення економічних, правових, організаційно-правових методів у їх динаміці, які спрямовані на поліпшення діяльності у будь-якій галузі.

Цій меті служать підручники й навчальні посібники з нормативних та вибіркових дисциплін, які розроблені викладачами нашого університету, теоретичний курс, викладений у підручниках і посібниках, якщо його не закріплено науково-обґрунтованими практичними вправами, наближеними до життєвих реалій, цей курс перетворюється на схоластику. Роль органічного й цілеспрямованого елемента, поєднуючого теорію з практикою, для студентів виконують навчально-методичні посібники для самостійного вивчення з різних навчальних дисциплін.

Одначе, не всі курси, котрі викладаються і які потребують значного практичного навантаження та осмислення теоретичних засад, мають навчально-методичну літературу. Так, немає навчально-мето-